

Nr 37.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 60 § samt anvisningarna till 60 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

I en den 5 februari 1954 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 79, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag om ändrad lydelse av 60 § samt anvisningarna till 60 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

2) förordning om ändring i taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379); samt

3) förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 1 juni 1951 (nr 442) om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor.

Rörande författningsförslagets lydelse tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen (s. 2—19).

Beträffande propositionens huvudsakliga innehåll må här anföras följande.

I propositionen föreslås vissa ändringar i 60 § kommunalskattelagen avseende fördelning av skatteunderlag å olika administrativa områden inom en kommun. Förslaget är betingat av den vid 1953 års riksdag beslutade omläggningen av fastighetsbeskattningen. Även i taxeringsförordningen föreslås vissa ändringar av övervägande teknisk natur, varav flertalet föranledes av nyssnämnda omläggning.

Fråga om ändring av 60 § kommunalskattelagen m. m.

Av statsrådsprotokollet inhämtas härutinnan bl. a. följande.

I 56—59 §§ kommunalskattelagen ges vissa regler rörande beskattningsort. Innebörden av dessa regler är i korthet följande. För inkomst av jordbruksfastighet och annan fastighet skall kommunal inkomstskatt utgöras till den kommun, där fastigheten är belägen. Till denna kommun skall för

närvarande även utgöras fastighetsskatt. Enligt lag den 5 juni 1953, nr 400, som skall tillämpas fr. o. m. 1956 års inkomsttaxering, kommer detsamma att gälla jämväl beträffande kommunal inkomstskatt för garantibelopp för fastighet. Inkomst av rörelse beskattas i den kommun, där rörelsen utövats från fast driftställe. Har fast driftställe icke begagnats, utgöres skatt för inkomst, som förvärvats av fysisk person eller svensk juridisk person, med vissa i 57 § 2 mom. angivna undantag, i hemortskommunen. Likaså beskattas inkomst av tjänst, tillfällig förvärvsverksamhet och kapital i regel i hemortskommunen; inkomst av icke yrkesmässig avyttring av fast egendom beskattas dock i den kommun, där fastigheten är belägen.

I 60 § kommunalskattelagen stadgas som huvudregel, att om inom kommun finns municipalsamhälle eller annat administrativt område med särskild beskattningsrätt, skall för envar skattskyldig anges, hur stor del av den beskattningsbara inkomsten som belöper på dylikt område. Därvid skall de allmänna reglerna om beskattningsort tillämpas. Avsikten med detta stadgande är att det administrativa området skall tillföras ett skatteunderlag, som i princip bestämmes efter samma grunder, som gäller i avseende å fördelning av skatteunderlag de olika kommunerna emellan. Genom stadgandet regleras frågan om beskattningsort bl. a. i det fallet, då en skattskyldig inom kommunen är bosatt utanför ett däri ingående administrativt område, inom vilket han haft inkomst av rörelse eller fastighet eller åtnjutit realisationsvinst.

I sin ursprungliga avfattning innehöll 60 § kommunalskattelagen det undantaget från nyssnämnda regel, att om *stad* innefattade flera församlingar, *fysisk person* skulle, om han borde mantalsskrivas i någon av dessa, beskattas för av honom i staden bedriven *handelsrörelse* i mantalsskrivningsförsamlingen. Under de senaste åren har denna undantagsbestämmelse undergått flera ändringar. Vid 1952 års riksdag beslöts sålunda, bl. a. med hänsyn till svårigheten att skilja mellan handelsrörelse och annan rörelse, att fysisk person skulle beskattas för *all* av honom i staden bedriven rörelse i den församling i staden, där han skulle mantalsskrivas. Denna bestämmelse är tillämplig fr. o. m. 1954 års taxering.

En ytterligare ändring i 60 § kommunalskattelagen genomfördes i anslutning till 1953 års uppbördsreform. Huvudsakligen av uppbörds- och taxeringstekniska skäl föreslogs, att *all inkomst*, som en i stad mantalsskriven fysisk person skulle skattläggas för inom staden, skulle beskattas i mantalsskrivningsförsamlingen. Ifrågavarande bestämmelse återfinns i SFS 274/1953 och skall gälla fr. o. m. 1955 års taxering.

Den omläggning av den kommunala fastighetsbeskattningen, som genomfördes vid 1953 års riksdag, föranledde ännu en ändring i 60 § kommunalskattelagen. I den proposition, nr 186/1953, där frågan om omläggning av fastighetsskatten behandlades, anfördes bl. a., att fastighetsskatten alltid skolat utgöras i den kommun eller det administrativa område, där fastigheten varit belägen. Denna regel borde i princip gälla jämväl för den inkomstskatt, som enligt förslaget kom att belöpa på garantibeloppet för fastig-

heten. I propositionen föreslogs därför en ändring av 60 § kommunalskattelagen beträffande sådana fall då inom kommun finns municipalsamhälle eller annat administrativt område, inom vilket menighet äger utöva beskattningsrätt, och i skattskyldigs taxerade inkomst ingår garantibelopp för fastighet, som är belägen inom sådant administrativt område. I dylikt fall borde så stor del av den i kommunen beskattningsbara inkomsten, som motsvarar garantibeloppet, eller, om den beskattningsbara inkomsten understiger garantibeloppet, hela den beskattningsbara inkomsten tas till beskattning inom det administrativa området. I nämnda proposition uttalades vidare att de föreslagna bestämmelserna i vissa fall skulle bli för taxerings- och uppboordsmyndigheterna tyngande i tillämpningen och att det ur denna synpunkt var önskvärt om avkall i viss utsträckning skulle kunna göras från de i materiellt hänseende riktiga reglerna för fördelning av skatteunderlag administrativa områden emellan. Denna fråga krävde dock närmare utredning. Förslaget till ändrad lydelse av 60 § kommunalskattelagen jämte anvisningarna till samma paragraf antogs oförändrat av riksdagen. De nya föreskrifterna skall enligt övergångsbestämmelserna till lagen den 5 juni 1953, nr 400, första gången tillämpas vid 1956 års taxering.

I en den 14 december 1953 dagtecknad *promemoria med förslag till ändrad lydelse av 60 § kommunalskattelagen samt anvisningarna till samma paragraf* har 1950 års skattelagssakkunniga, i anslutning till nyss återgivna uttalande i proposition nr 186/1953, behandlat vissa frågor rörande beskattningen i kommun med flera församlingar eller andra administrativa områden.

Vid promemorian fogat författningsförslag har såsom *Bihang* fogats vid statsrådsprotokollet.

Med anledning av nämnda promemoria har, efter remiss, *yttranden* avgivits av kammarkollegiet, kammarrätten, riksskattenämnden, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Malmöhus, Älvsborgs, Gotlands och Jämtlands län, Svenska landskommunernas förbund, Svenska stadsförbundet, Sveriges häradsrättsförening, Föreningen Sveriges kronokamrerare samt Taxeringsnämndsordförändenas riksförbund.

Rörande *motiveringen* för det i propositionen framlagda förslaget till ändring av 60 § kommunalskattelagen m. m. hänvisar utskottet, såvitt densamma ej framgår av här nedan intagna yttrande av departementschefen, till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Promemorian, s. 22—24.

Remissyttrandena, s. 24—26.

Till stöd för det i propositionen framlagda förslaget i nu förevarande del har *departementschefen* anfört följande.

Den ändring, som i samband med den förra året genomförda omläggningen av fastighetsbeskattningen vidtogs i 60 § kommunalskattelagen, kan

medföra att bestämmelserna i detta lagrum i vissa fall blir tyngande i tillämpningen för taxerings- och uppborndsmyndigheter. Som jag anförde redan då jag i proposition nr 186/1953 berörde ifrågakvarande spörsmål synes önskvärt, om avkall i viss utsträckning kan göras från de i materiellt hänseende riktiga reglerna för fördelning av skatteunderlag administrativa områden emellan. Jag ansåg emellertid att denna fråga för det dåvarande icke kunde upptagas till slutligt avgörande utan krävde en närmare utredning.

Vid bedömandet i vad mån man bör tillmötesgå önskemålet om enkla och såväl för de skattskyldiga som myndigheterna lätthanterliga bestämmelser måste givetvis hänsyn tagas till nödvändigheten av att låta det administrativa området behålla det skatteunderlag, som i princip bör tillkomma det samma. 1950 års skattelagssakkunnigas förslag att fysisk person, som är mantalsskriven i en kommun med flera församlingar, skall beskattas för hela sin inkomst inom kommunen i mantalsskrivningsförsamlingen synes innefatta en acceptabel avvägning mellan dessa båda synpunkter. Förslaget har också i princip godtagits av remissinstanserna. Jag får för min del förorda att det — med några smärre avvikelser, som jag i fortsättningen kommer att beröra — lägges till grund för lagstiftning.

I några remissyttranden har påpekats, att de sakkunnigas förslag i vissa undantagsfall, nämligen då flertalet fastigheter i en kommun bestående av flera församlingar är i samme ägares hand, kan medföra ett mera avsevärt skattebortfall i den eller de församlingar där ägaren är bosatt. Då emellertid som kammarkollegiet framhållit i sitt remissyttrande olägenheterna härav ofta torde kunna undvikas genom bildande av en kyrklig samfällighet mellan församlingarna, torde anledning icke föreligga att låta dessa sällsynta fall påverka utformandet av bestämmelserna.

De sakkunniga har vid utarbetande av sitt förslag utgått från att de enda administrativa områden inom en kommun inom vilka beskattningsrätt kan utövas av menighet är församling och municipalsamhälle. De föreslagna bestämmelserna innebär för municipalsamhällellenas del icke någon ändring av vad som stadgas i lagen den 5 juni 1953, nr 400, en ståndpunkt som synes mig riktig. Emellertid finns, såsom från några håll påpekats, köping, som icke utgör egen kommun. Sådan köping bör i förevarande sammanhang likställas med municipalsamhälle. Detta bör erhålla sin täckning i författningstexten.

I promemorian har avvisats tanken att de för fysiska personer föreslagna bestämmelserna skall tillämpas jämväl för juridiska personer. I åtskilliga remissyttranden har förordats, att bestämmelserna utsträcker att gälla oskiftade dödsbon. Eftersom i beskattningshänseende likställighet i stor utsträckning råder mellan fysisk person och oskift dödsbo, ställer det sig även enligt min mening naturligt att i det hänseende varom nu är fråga behandla dessa två kategorier skattskyldiga på samma sätt. Jag får därför förorda att bestämmelserna blir tillämpliga såväl på fysisk person som oskift dödsbo efter fysisk person, vilken vid sitt frånfälle var bosatt här i riket.

Däremot torde det icke — som från något håll ifrågasatts — vara lämp-

ligt att i allt fall för närvarande utsträcka bestämmelsernas tillämplighet till andra juridiska personer än dödsbon. Vissa inom finansdepartementet gjorda undersökningar har visat att en sådan utvidgning skulle för vissa församlingar i Stockholm medföra i det närmaste fördubblade skatteintäkter på bekostnad av andra församlingar. Jämväl på andra håll torde en sådan utvidgning av tillämpningsområdet medföra alltför stora förändringar med avseende på församlingarnas skatteunderlag i förhållande till de vunna fördelarna. Jag anser mig därför böra tillstyrka de sakkunnigas förslag i denna del. Under sådana förhållanden torde det icke vara mycket att vinna med en bestämmelse att utanför kommunen boende, vilka har inkomst i flera församlingar i kommunen, skulle beskattas allenast i en av dessa församlingar. En sådan bestämmelse skulle nämligen, om den göres tillämplig allenast å fysiska personer, få föga praktisk betydelse.

De föreslagna bestämmelserna bör tillämpas första gången vid 1956 års taxering.

Fråga om vissa ändringar i taxeringsförordningen m. m.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas härutinnan bl. a. följande.

I proposition nr 186/1953 förelades riksdagen förslag till omläggning av den kommunala fastighetsbeskattningen. Förslaget innebar att fastighetsbeskattningen visserligen i princip skulle bibehållas, men fastighetsskatten skulle inarbetas i den kommunala inkomstskatten. Fastighetsskatten skulle sålunda upphöra att utgå såsom särskild skatt. I stället skulle för ägare eller därmed jämställd innehavare av fastighet vid taxering till kommunal inkomstskatt ett s. k. garantibelopp upptagas såsom inkomst för fastighetens ägare. Riksdagen fattade beslut i enlighet med förslaget i propositionen och bestämmelserna i ämnet utfärdades den 5 juni 1953 (se SFS nr 400—403). Bestämmelserna kommer första gången att tillämpas vid 1956 års inkomsttaxering.

Då denna fråga anmälades till statsrådsprotokollet anfördes, att därest omläggningen av fastighetsbeskattningen genomfördes i enlighet med förslaget denna nödvändiggjorde åtskilliga ändringar av i huvudsak teknisk natur i taxerings- och uppbördsförfattningarna. Det förutsattes att förslag till sådana ändringar skulle få underställas riksdagen först år 1954.

I föreliggande proposition behandlas frågan om de ändringar i taxeringsförfattningarna, som nödvändiggjorts av omläggningen av fastighetsbeskattningen, samt vissa andra frågor om ändring i taxeringsförordningen, vilka lämpligen bör behandlas i detta sammanhang. De av nämnda omläggning aktualiserade frågorna om ändringar i uppbördsförfattningarna har departementschefen för avsikt att anmäla vid ett senare tillfälle.

I en den 7 december 1953 dagtecknad *promemoria rörande ändringar i taxeringsförordningen och förordningen om rätt att av riksskattenämnden*

erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor, som föranledas av den vid 1953 års riksdag beslutade omläggningen av fastighetsbeskattningen (SFS 400/1953) har 1950 års skattelagssakkunniga föreslagit vissa av nämnda omläggning nödvändiggjorda ändringar i taxeringsförordningen m. m. Vid promemorian har fogats vissa författningsförslag.

I anledning av promemorian har, efter remiss, yttranden avgivits av kamrarrätten, riksskattenämnden, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms, Kristianstads, Göteborgs och Bohus, Västmanlands och Norrbottens län, Föreningen Sveriges kronokamrerare, Sveriges häradsskrivarförening samt Taxeringsnämndsordförandenäs riksförbund.

I huvudsak har förslagen i promemorian tillstyrkts eller lämnats utan erinran av remissinstanserna. I propositionen redogöres såväl för innehållet i promemorian som för de erinringar, som förslagen däri mött från remissinstansernas sida, särskilt för varje ifrågasatt författningsändring. Därest därvid annat icke utsäges, har förslagen icke föranlett erinran i remissutlåtandena.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen i nu förevarande del hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Taxeringsförordningen, s. 29—40.

Förordningen den 1 juni 1951 (nr 442) om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor, s. 40.

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 79, för sin del antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag om ändrad lydelse av 60 § samt anvisningarna till 60 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

2) förordning om ändring i taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379); samt

3) förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 1 juni 1951 (nr 442) om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor.

Stockholm den 23 mars 1954.

På bevillningsutskottets vägnar:

FILIP KRISTENSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Heüman, Spetz, Gustaf Elofsson, Falk, Velander, Söderquist, Einar Eriksson, Damström och Werner; samt

från andra kammaren: herrar Kristensson i Osby, Orgård, Jonsson i Skedsbygd, Brandt, Strandh, fru Eriksson i Stockholm, herrar Anderson i Sundsvall, Nilsson i Svalöv, Asp och Andersson i Essvik.